

Edith Whartonová

Dům
radovánek

Díl I.

Edith Whartonová

Dům radovánek

Díl I.

Nakladatelství
ČS

Edith Whartonová

Dům radovánek

Díl I.

Translation © Jana Srbová, 2014
Editor © Josef Pepson Snětivý, 2014
Postface © Josef Pepson Snětivý, 2014

Picture on Cover © Samphotostock.cz, 2014
Cover & Layout © Nakladatelství ČAS, Alena Laňková, 2014

© Nakladatelství ČAS, www.nakladatelstvicas.cz, 2014

ISBN 978-80-7475-036-6

Kapitola XII.

Slečna Bartová se ve skutečnosti opravdu pohybovala po křivolakých cestičkách, a žádný z jejích kritiků si to neuvědomoval lépe než ona sama. Propadla však rezignovanému pocitu, že je událostmi vláčena od jednoho záludného rozcestí k druhému, aniž by měla šanci rozpoznat správnou cestu včas, dokud ještě není pozdě po ní vykročit.

Odjakživa se cítila povznesená nad úzkoprsé předsudky, a tak ji zprvu nenapadlo, že by její samolibou spokojenost mohl pokazit fakt, že dovolila Gusu Trenorovi, aby jí vydělal trochu peněz. Ostatně celá ta záležitost vypadala doposud úplně neškodně – až na to, že se stala pramenem škodlivých komplikací; když vstřebala prvotní radost z vydělaných peněz, začaly na ni doléhat čím dál větší silou. Lily, jejíž mysl dokázala být přísně logická v připisování příčin své smůly druhým lidem, ospravedlňovala sama sebe přesvědčením, že za všechny její potíže může Bertha

Dorsetová a její nenávist. Jenomže pak konflikt mezi nimi podle všeho zanikl a přátelské vztahy mezi oběma ženami se obnovily: Lilyina návštěva u Dorsetových měla za následek oboustranné zjištění, že si ty dvě vlastně můžou být navzájem užitečné. Civilizované pudy nacházejí delikátnější potěšení spíš ve využití soupeře než v jeho zničení. Dalším faktem bylo, že se paní Dorsetová začala zaměstnávat novým citovým experimentem, jehož obětí byl nedávny „majetek“ paní Fisherové, a sice nadějný Ned Silverton – a v dobách takového experimentování, jak se jednou zmínila Judy Trenorová, cítila vždy Bertha Dorsetová kromobyčejnou potřebu rozptýlit pozornost svého manžela. Zabavit George Dorseta nebylo snadné, ale ani jeho zaujetí sebou samým neodolalo umění Lily Bartové, které mělo moc zklidnit i nevrlý egoismus. Lilyina zkušenost s Percym Grycem jí byla ku prospěchu, když se potýkala s Dorsetovými náladami, a ačkoli neměla v tomto případě nijak závažný důvod, aby se snažila zalíbit, už dříve ji nesnáze jejího společenského postavení poučily, že je dobré zužitkovat i drobné příležitosti ve vlastní prospěch.

Důvěrné styky s Dorsetovými však neměly žádný vliv na umírnění jejich materiálních obtíží. Bertha Dorsetová netrpěla záchvaty štědrosti jako Judy Trenorová a Dorsetův obdiv nevypadal na to, že by se projevil ve finančních „tipech“, i kdyby snad Lily chtěla obnovit své zkušenosti v tomto oboru. Co si však pro tuto chvíli od přátelství s Dorsetovými slibovala, bylo společenské schvalování tohoto vztahu. Věděla dobře, jak o ní lidé začínají mluvit, i když ji to nevydělilo tolik jako její tetu. V okruhu lidí, kde se pohybovala, byly pomluvy na denním pořádku, a o hezké ženě, flirtující s ženatým pánem, se předpokládalo, že zkrátka zašla až na samé hranice možností. To, co Lily

strašilo, byl Trenor sám. Jejich procházka v Parku se nevydařila. Trenor se ženil mladý a od svého sňatku už nebyl zvyklý bavit se s mladými ženami tím způsobem, kdy se romantická konverzace vine jako cestičky bludištěm. Nejprve byl překvapený, pak dopálený: zjistil, že slečna Bartová jeho řeči vždycky jen odrazí a vrátí zpátky k výchozímu bodu; a Lily cítila, že nad celou situací postupně ztrácí kontrolu. Nedokázala Trenora a jeho nálady zvládnout. Navíc byl – navzdory dohodě s Rosedalem – těžce zasažen poklesem akcií. Výdaje na domácnost mu začaly dělat těžkou hlavu. Připadalo mu, že se proti němu staví celé okolí se vzdorujícím odporem, a on byl zatím zvyklý na nekomplikované štěstí, které mu až dosud ve všem přálo.

Paní Trenorová pobývala stále v Bellomontu, ačkoli jejich dům ve městě zůstával otevřený a ona tam alespoň čas od času zajela, aby si trochu užila světa. Před zasmušilou společenskou sezonou však dávala přednost venkovu a vzrušujícím víkendovým večírkům, které pravidelně pořádali. Od svátků už na Lily dál nenaléhala, aby se do Bellomontu vrátila, a když se sešly ve městě, Lily si náhle v Judyině chování povšimla jakéhosi chladnějšího tónu. Byl to jen výraz nelibosti nad tím, jak ji Lily zanedbávala, anebo se k ní už donesly nějaké znepokojivé klepy? Druhá možnost sice nejspíš nebyla příliš pravděpodobná, ale i tak měla Lily před svou přítelkyní poněkud stíněný pocit. Pokud totiž její přelétavá náklonnost vůbec někdy zapustila kořeny, pak to bylo v přátelství s Judy Trenorovou. Lily věřila v opravdovost a upřímnost Judyiných citů, ačkoli se v nich občas projevovaly sobecké sklony, a pokaždé couvala před jakýmkoliv nebezpečím, které by jejich vztah mohlo ohrozit. Byla si dobře vědoma, jaký dopad by na ni takové odcizení mělo. Skutečnost, že je Gus Trenor Judyiným manželem, byla vět-

šinou tím nejzávažnějším důvodem, proč ho neměla ráda a proč ji tolik mrzela vděčnost, k níž ji zavázal.

Aby své pochybnosti uklidnila, „nabídla se“ krátce po Novém roce, že stráví v Bellomontu konec týdne. Zjistila si dopředu, že tam bude velká společnost, od níž si slibovala, že ji uchrání před přílišnou Trenorovou důvěrností, a telegrafická odpověď jeho ženy „Určitě přijed!“ ji ujistila, že bude stejně vítaná, jak tomu bylo vždycky.

Judy ji přijala přátelsky. Ostatně, péče o velkou společnost u ní obvykle převážila nad osobními pocity; Lily v jejím chování neviděla žádnou změnu. I tak si ale brzy po svém příjezdu do Bellomontu uvědomila, že její nápad strávit zde nějaký čas nebyl šťastný. Společnost tentokrát tvořili lidé, jimž Judy Trenorová říkala „balící“ – pokládala je za dost nudné, a hlavně: nehráli bridž. Jelikož měla ve zvyku sdružovat takové podivíny do jedné skupiny, pozvala je obvykle všechny najednou, aniž by brala v úvahu jejich ostatní charakteristiky. Výsledkem bývalo nesourodé seskupení lidí, jejichž jedinou společnou vlastností byl fakt, že nehráli bridž. Chyběl zde společný zájem, který by rozporné typy stmeloval, a tato nepříznivá skutečnost byla tentokrát ještě zostřena mizerným počasím a neskrývanou nudou hostitelského páru. V takovýchto případech se Judy obvykle obrátila na Lily, aby dala nesouladné osoby dohromady; i tentokrát se proto slečna Bartová, předpokládající, že se od ní taková služba očekává, dala s obvyklou horlivostí do práce. Hned od začátku ale cítila vůči svému úsilí nevyložený odpor. Paní Trenorová se k ní možná chovala pořád stejně, ale v postoji ostatních žen se zcela jistě projevoval určitý chlad. Nebyla tu nouze o kousavé narážky jako „vaši přátelé Bryovi“ či „ten židovský chlapík, co koupil Greinerův dům – vy prý ho znáte, slečno Bartová...“; takovéto

štulce Lily dokazovaly, že upadla v nemilost u téhle části společnosti, která sice k zábavě pranic nepřispívala, ale osobovala si právo rozhodovat o tom, jakou podobu ona zábava bude mít. Jejich špičkování nebylo závažné – ještě před rokem by se mu Lily vysmála a byla by si jistá, že kouzlo její osobnosti zažehná všechny předsudky, které vůči ní lidé mají. Teď však na kritiku reagovala citlivěji a také si méně věřila. Kromě toho jí bylo jasné, že když si dámy v Bellomontu dovolují dělat narážky vůči jejím známým v její přítomnosti, pak si zcela určitě dopřávají ještě více za jejími zády. Byla nervózní, aby nelibost ostatních ještě nepodpořilo něco v Trenorově chování k ní, a tak vyhledávala každou záminku, aby se mu mohla vyhnout. Z Bellomontu posléze odjížděla s vědomím, že žádný účel, za kterým sem přijela, se nezdařil.

Ve městě se vrátila k činnostem, které alespoň na chvíli dokázaly její starostlivé myšlenky úspěšně zapudit. Manželé Bryovi se rozhodli – po mnoha debatách a starostlivých poradách s nově získanými přáteli – uspořádat velikou společenskou zábavu. Byl to od nich smělý tah, neboť zaútočit takto na společnost, v níž měli jen několik známostí, bylo jako dobývat cizí území jen s nepatrným počtem generálů. Taková taktika však někdy vede k znamenitým vítězstvím, a Bryovi se rozhodli vyzkoušet svůj osud. Organizaci celého podniku svěřili paní Fisherové, která rozhodla, že dvě vnaidla, jež s největší pravděpodobností přilákají vytouženou kořist, jsou *tableaux vivants* – živé obrazy a pečlivě vybraná hudba. Po dlouhých jednáních a jakýchsi tajných pletichách, ve kterých vždycky vynikala, přesvědčila tucet elegantních dam, aby se ukázaly v sérii živých obrazů, jež se uvolil organizovat – a to byl další zázrak přesvědčovací techniky – slavný portrétista Paul Morpeth.

Lily byla při takových příležitostech ve svém žvlu. Její živý výtvarný smysl se doposud točil jen kolem oblékání, bytových doplňků a čalounění, ale nyní se pod Morpethovým vedením věnovala uspořádání drapérií, studiu držení těla či proměnám světla a stínů. Zajímala ji volba námětů, uchvacovaly ji nádherné repliky historických šatů, ale nejvíce ji rozradostňovalo pomyšlení na to, jak ukáže vlastní krásu v nové podobě: těšila se, že ji předvede nejen jako pouhou ustálenou vlastnost, ale jako živý nástroj, s jehož pomocí dokáže vyjádřit všemožné podoby citu i půvabu.

Paní Fisherová se ve svém odhadu nemýlila a společnost, která se dočkala tohoto překvapení v mrtvém bodě sezony, podlehla svodům pohostinnosti paní Bryové. Hrstka těch, kdo je odmítli, nebyla důležitá: byla tu celá tlačnice lidí, kteří pozvání přijali a dostavili se; návštěvníci byli téměř tak skvělí jako podívaná samotná.

Lawrence Selden byl mezi těmi, kdo nabízeným lákadlům neodolali. Jestliže nikterak často nevyužíval obecně přijímané společenské pravidlo, totiž že muž může jít tam, kam se mu zlíbí, pak to bylo proto, že už dávno zjistil, že svá potěšení nalezne především v menším kroužku lidí podobného smýšlení, jako měl on sám. Výpravné podívané se mu však obvykle líbily a dokázal ocenit i roli, jakou v nich hrají peníze. Vše, co při takových příležitostech požadoval od bohatých lidí, bylo, aby nevyhazovali peníze hloupě. A Bryovým by se něco takového určitě nedalo vytykat. Jejich nedávno postavený dům, i když možná nebyl koncipován pro rodinný život, byl pro okázalé společenské akce téměř tak vhodný jako vzdušné dvorany italských architektů. Prostředí zde neslo takový nádech divadelní výpravy, že se člověk musel dotknout mramorového sloupu, aby se ujistil, že není z kartonu, a posadit se do některého damaškem

a zlatem zdobených křesel, aby se přesvědčil, jestli nejsou jen namalovaná na zdi.

Selden hned také jedno z těch křesel vyzkoušel; z rohu tanečního sálu pak přihlížel celému divadlu s netajeným požitkem. Lidé, kteří se usazovali kolem, zaplnili postupně prostor, aniž by nastala nějaká nepříjemná tlačení – sál byl obrovský. Diváci předváděli množství drahých látek i šperků, jež báječně ladily s pozlacenými, girlandami ověšenými stěnami a nádherou benátského stropu. Na konci místnosti bylo vztyčeno jeviště. Od zbytku sálu je odděloval oblouk s oponou, splývající v bohatých záhybech starého damašku. Než se opona rozestoupila, nikdo moc nepřemýšlel, co se za ní skrývá, neboť každá návštěvnice, která přijala pozvání paní Bryové, byla velmi zaměstnána zjišťováním, kteří z jejich známých jsou tu také.

Gerta Farishová, usazená vedle Seldena, zapadala až po uši do onoho nekritického nadšení, které šlo vždy tolik na nervy slečně Bartové. Možná že samotná Seldenova blízkost měla něco společného s radostným rozpoložením jeho sestřenice – slečna Farishová si to sice neuvědomovala, ale i tak si pocitu pohody naplno užívala.

„To bylo od Lily hezké, že mi poslala pozvánku, vid? Je mi jasné, že Carry Fisherovou by nikdy nenapadlo, aby mě připsala na seznam pozvaných, a bylo by mi pak pořádně líto, kdybych tohle nemohla vidět – a hlavně Lily samotnou. Někdo mi vyprávěl, že ten strop udělali podle Veroneseho – ale to ty budeš samozřejmě vědět, Lawrenci. Je nádherný, ale ty ženy na něm jsou tak tlusté! Bohyně? No dobře, jen si říkám, že kdyby to byly obyčejné smrtelnice a musely nosit korzety, bylo by to pro ně lepší. Dnešní ženy mi připadají mnohem hezčí. Tenhle sál se báječně povedl, a všichni tu vypadají tak dobře! Viděl jsi někdy takovéhle

šperky? Jen se podívej na ty perly, co má na sobě paní Dorsetová – řekla bych, že i ta nejmenší z nich by dívčímu klubu zaplatila roční nájemné. Ne že bych si mohla na klub stěžovat – všichni jsou tam tak milí! Říkala jsem ti, že nám Lily dala tři sta dolarů? To je od ní úžasné, že? A k tomu pak ještě vybrala spoustu peněz od svých přátel – paní Bryová nám darovala pět set a pan Rosedale celý tisíc. Přála bych si, aby k němu Lily nebyla tak milá, ale ona říká, že nemá smysl chovat se k němu nepříjemně, protože on stejně nepostřehne žádný rozdíl. Ona prostě nedokáže zranit něčí city – jak mě pak zlobí, když slyším, jak o ní lidé říkají, že je chladná nebo nafoukaná! Děvčata v klubu si to nemyslí. Víš, že tam se mnou dvakrát byla? No ano, Lily! A měl bys vidět jejich oči! Jedna z dívek řekla, že bylo báječné se na ni i jenom dívat. A Lily tam s nimi seděla, povídala si, smála se – a vůbec ne tak, jako kdyby se do toho musela nějak nutit, z nějaké lidumilnosti, víš – ona vypadala, že si to užívá právě tak jako děvčata sama. Od té doby se mě pořád vyptávají, kdy za nimi zase přijde, a ona mi slíbila – ach!“

Proud řeči slečny Farishové přerušilo rozhrnutí opony, odhalující první živý obraz: skupinu nymf tančících na květinami posetém pažitu podle Botticelliho obrazu Jaro.

Účinek živých obrazů závisí nejen na šikovném využití světla a na iluzi podpořené důmyslným rozmístěním vrstev gázy; vždy také tkví ve vyladění představitivosti diváků. Pro prázdné duše zůstanou představitelé jednotlivých výjevů vždy, bez ohledu na umění, jen jakýmsi druhem voskových figurín. Vnímavé myslí však takové obrazy mohou poskytnout magické pohledy na pomezí skutečnosti a fantazie – a taková byla i Seldenova mysl: dovedl se oddat představám stejně dokonale, jako dítě podléhá kouzlu pohádky. Živé obrazy, které připravili Bryovi, nepostrádaly takové kouzlo,

a za Morpethova vedení následoval jeden výjev za druhým; skutečná těla v nich byla podřízena hře světel a celkovému uměleckému záměru, aniž by se přitom vytratilo kouzlo živoucích bytostí.

Výjevy byly zvoleny podle starých obrazů a těm, kdo v nich účinkovali, byly role přiděleny velmi obratně tak, aby odpovídaly jejich typům. Nikdo by kupříkladu nemohl ztvárnit Goyu typičtěji, než Carry Fisherová s její snědou tváří, zářícíma očima a provokativním úsměvem. Vynikající slečna Smeddenová z Brooklynu předvedla skvostné křivky Tizianovy Dcery, zvedající zlatý podnos naložený hrozny; její vlnité vlasy a bohatý brokát šatů ukázaly dokonalou harmonii zlatých tónů. Mladá paní Van Alstyneová, zastupující subtilnější holandský typ, s vysokým čelem s prosvítajícími modrými žilkami, s bledými řasami i očima, představila charakteristického Van Dycka, stojící v černém saténu před podloubím opatřeným bohatými závěsy. K vidění byly Kauffmannovy víly, zdobící oltář Lásky; Veroneseova Večeře – obraz plný lesklých látek, perlami ověšených hlav a mramorové architektury; a Watteauova skupina komediantů hrajících na loutnu a lenošících kolem fontány na sluncem zalitém trávníku.

Každý pomíjivý obraz se dotýkal Seldenovy bohaté představitosti, takže ani neutuchající proud poznámek Gerty Farishové – „Ach, jak to Lulu Melsonové sluší!“ či „To musí být Kate Corbyová, ta v tom červeném, napravo!“ – nezrušil kouzlo, kterým na něj výjevy působily. Jednotliví představitelé obrazů byli vybráni šikovně tak, aby jejich osobnost odpovídala výjevům, v nichž vystupovali – ale i ti diváci, jejichž obrazotvornost byla pramalá, museli pocítit rozdíl, když poslední opona odhalila obraz, jenž byl jednoduše a neskrývaně portrétem slečny Bartové.

Tady nemohlo být sporu o tom, která osobnost je dominantní – jednohlasné „Ach!“ diváků vzdalo poctu nikoli Reynoldsově Paní Lloydové, nýbrž půvabu z masa a krve – Lily Bartové.

Prokázala své umělecké vlohy, když si vybrala typ ženy sobě tak podobný, že jej mohla ztělesnit, aniž by přestala být sama sebou. Vypadalo to, jako by vstoupila do Reynoldsova plátna – nikoli z něj vystoupila – a zahнала svým zářivým půvabem přízrak jeho mrtvé krásky. Prvotní nápad ukázat se v okázalém aranžmá – původně si myslela, že by ráda představovala Tiepolovu Kleopatru – ustoupil správnějšímu instinktu ukázat vlastní krásu nevyumělkovaným způsobem, bez rozptylující nádhery šatů či okolí. Lilyino bledé zřasené roucho a zeleň listoví v pozadí posloužily k zdůraznění protáhlých linií lesní víly, od pokrčené nohy po vztaženou ruku. Nádherná vznosnost jejího postoje, náznak uvolněné grácie prozrazoval poetickou stránku jejího půvabu, kterou Selden v její přítomnosti vždycky cítil, ale která mu unikala, když Lily nebyla nablízku. Nyní tento pocit vnímal tak mocně, že se mu zdálo, jako by před sebou viděl Lily Bartovou poprvé v její pravé podobě, zbavenou malicherností jejího omezeného světa a zachycující na okamžik věčnou harmonii, jejíž součástí byla její краса.

„To je ale zatracená kuráž, ukazovat se takhle! Ale v těch křivkách není nikde ani chybička, což nám slečna Bartová nepochybně chtěla ukázat!“

Tato slova, zamumlaná zkušeným znalcem, panem Nedom Van Alstynem, jehož navoněný bílý knír se otřel o Seldenovo rameno pokaždé, když otevírající se opona odhalila další výjimečnou příležitost ke studiu ženských tvarů, se jeho posluchače nečekaně dotkla. Nebylo to poprvé, co Selden zaslechl lehkou poznámku o Lilyině krásě, a až

dosud jim nevěnoval pozornost. Nyní však v něm tato slova vyvolala pocit rozhořčeného pohrdání. Tak tohle je ten svět, v němž Lily žije, tohle jsou kritéria, podle kterých je poměřována!

Během té dlouhé chvíle, než spadla opona, měl Selden čas uvědomit si celou tragédii jejího života. Jako by k němu její krása, vzdálená všemu, co ji zlehčovalo a vulgarizovalo, natahovala prosebné ruce ze světa, v němž se už jednou na chvíli potkali a ve kterém ucítil touhu být s ní.

Ze zamýšlení ho vyrušil vzrušený stisk prstů. „Nebyla nádherná, Lawrenci? Že se ti také nejvíc líbí takhle, v těch jednoduchých šatech? V nich totiž vypadá jako pravá Lily – jako ta Lily, kterou znám.“

Pohlédl do Gertiných planoucích očí. „Jako ta Lily, kterou *známe*,“ opravil ji; a jeho sestřenka, zářící z takového souznění, radostně vykřikla: „Tohle jí povím! Vždycky říká, že ji nemáš rád!“

Představení skončilo a Seldenovým prvním hnutím bylo vyhledat slečnu Bartovou. Během hudební mezihry, která následovala po posledním živém obrazu, se některé z účinkujících přišly posadit mezi diváky a oživily tak jejich řady svými pitoreskními kostýmy. Lily však mezi nimi nebyla a její nepřítomnost ještě prohloubila účinek, kterým její vystoupení zapůsobilo na Seldena: kouzlo by bylo zlomeno, kdyby se příliš brzy objevila znovu v obyčejném prostředí.

Neviděli se od svatby u Van Osburghových; pokud šlo o něj, novému setkání se záměrně vyhýbal. Tento večer však s jistotou věděl, že se dříve či později ocitne po jejím boku. Nesnažil se najít ji; vlastně se nechal unášet davem, aniž by se po ní ohlížel. To, že jejich setkání odkládal, nebylo kvůli tomu, že by ji netoužil vidět, ale proto, že si chtěl ještě chvíli prodloužit a vychutnat pocit, že úplně složil zbraně.

Lily ani na okamžik nepochybovala, co znamená šepot, který se ozýval ze všech stran, když se objevila na jevišti. Žádný jiný výjev nebyl přijat s takovým nadšením; bylo očividné, že je vyvolala ona sama, nikoli obraz, který představovala. Až do poslední chvíle měla strach, že příliš riskuje, když se zřiká výhod honosnějšího aranžmá; její triumf v ní vyvolal opojení znovunabytou mocí. Nechtěla potom umenšit dojem, který vyvolala, a tak se stranila publika až do chvíle těsně před večerí. Teprve pak se chopila další příležitosti, jak upoutat pozornost, když se postavila uprostřed prázdného salonu, kam zvolna proudil zástup lidí.

Brzy se stala středem skupiny, která postupně rostla a měnila své složení. Jednotlivé komentáře o jejím úspěchu byly jen příjemným prodloužením všeobecného aplausu. V takových okamžicích Lily ztrácela něco ze své vybíravosti a cenila si spíše množství lidí, které ji obdivovalo, než obsahu jejich pochvalných slov. V ovzduší takového chvalořečení její krása rozkvétala jako květina na slunci, a kdyby Selden přišel o něco dříve, byl by uviděl pohledy, které věnovala Nedu Van Alstynovi a panu Dorsetovi: pohledy, o kterých snil, že budou patřit jenom jemu.

Náhodou se však stalo, že když se přihrnula paní Fisherová s Van Alstynem po boku, celá skupina se rozprchla dříve, než Selden překročil práh místnosti. Dva tři muži odešli, aby našli své partnerky k večerní hostině, a ostatní

Seldenovi uvolnili místo v souladu s mlčenlivými pravidly jejich tichého bratrstva. Pro tu chvíli tedy Lily stála sama, když se k ní Selden přiblížil, a on, když uviděl očekávaný výraz v jejích očích, pocítil hluboké uspokojení, jelikož se domníval, že to byl on, kdo jej vyvolal. Pravda však je, že Lilyin pohled se ještě prohloubil, když ho spatřila, neboť i v tomto momentu, kdy byla opojena vlastním úspěchem, zrychlil se jí tep jako pokaždé, když jí byl Selden nablízku. Přečetla si ostatně i v jeho očích potvrzení svého vítězství a v tom okamžiku se jí zdálo, že jen pro něj chtěla být tak skvělá.

Selden jí mlčky nabídl rámě. Přijala je, také beze slova, a kráčeli pryč z místnosti – ne směrem k prostřené tabuli, ale naopak přímo proti proudu, který tam měl namířeno. Tváře lidí, kteří je míjeli, jí splývaly; stěží si všimla, kam ji Selden vede, až prošli prosklenými dveřmi na konci dlouhé řady pokojů; najednou stáli ve voňavém tichu zahrady. Pod nohama jim zaskřípal štěrk, kolem se prostíralo šero noci, jež působila dojmem, že se ocitli uprostřed léta. Světla, zavěšená v hloubi listoví, vytvářela smaragdové jeskyně a barvila světlym jasem pěnu vodotrysku, dopadajícího mezi kvetoucí lilie. Toto kouzelné místo bylo opuštěné; nerušil tu žádný zvuk kromě šplíchání vody a vzdálených tónů hudby, které se nesly přes hladinu spícího jezera.

Selden a Lily stáli tiše a neskutečnost prostředí vnímali jako součást svých snových pocitů. Vůbec by je nepřekvapilo, kdyby na tvářích pocítili letní vánek nebo kdyby mezi větvemi spatřili světla hvězdného nebe. Nezvyklost jejich osamocení nebyla podivnější než líbezný pocit z toho, že jsou zde spolu a sami.

Po nějaké době Lily odtráhla ruku, kterou se dosud držela jeho paže, a ustoupila zpátky, takže se její bílé oděné štíh-

lé tělo rýsovalo proti temnotě okolního porostu. Selden ji následoval; stále bez jediného slova se posadili na lavičku u vodotrysku.

Lily k němu náhle zvedla oči s naléhavým pohledem dítěte. „Nikdy se mnou nemluvíte – myslíte si o mně nehezké věci,“ zamumlala.

„Bůh ví, že na vás ale pořád myslím!“ odpověděl.

„Tak proč se nikdy nevidáme? Proč nemůžeme být přáteli? Jednou jste mi slíbil, že mi pomůžete,“ pokračovala tónem, jako by z ní někdo ta slova páčil.

„Můžu vám pomoci jediným způsobem: tím, že vás budu milovat,“ řekl tiše.

Neopověděla, ale obrátila k němu obličej tak, jak se otáčí květina za světlem. Seldenova tvář se k ní pomalu přiblížila; jejich rty se spojily.

Odtáhla se a vstala z lavičky; i Selden se zvedl. Zůstali stát proti sobě a dívali se jeden na druhého. Najednou se chopila jeho ruky a přitiskla si ji na tvář.

„Ach, milujte mě, milujte mě – ale neříkejte mi to!“ vydechla a očima se stále vpíjela do těch jeho. Pak, než mohl něco říct, otočila se, proklouzla obloukem z větví a zmizela v sousedící, jasně osvětlené místnosti.

Selden zůstal stát tam, kde ho opustila. Znal až příliš dobře pomíjivost těch výjimečných okamžiků, než aby se pokoušel běžet za ní. I on se ale po nějaké době vrátil do domu a procházel opuštěnými pokoji ke dveřím. Ve vestibulu obloženém mramorem se už shromáždilo několik dam v nákladných pláštích; v šatně narazil na Van Alstynea a Guse Trenora.

První z těch dvou se vytrhl z rozvážného vybírání doutníku z jedné ze stříbrných dóz, umístěných lákavě u dveří.

„Haló, Seldene, už také odcházíte? To jste jako já: také nestojíte o to, vidět všechny ty bohyně, jak hltají želví polévku. Hrome, to ale byla přehlídka krasavic! Ale ani jedna z nich se ale nemůže rovnat mé neterince. A co se týká šperků – no, k čemu jsou, když má žena ukázat sebe samotnou? Všechny ty tretky, co je ženy nosí, jen zakrývají jejich tvary – tedy pokud nějaké tvary mají. Vlastně jsem až do dnešního večera nevěděl, že Lily má nějaké tvary!“

„Není to její vina, jestli to dneska neví každý,“ brblal Trenor, zrudlý námahou, jak se snažil nasoukat do svého kožešinou lemovaného kabátu. „Zatraceně špatný vkus, tak tomu říkám já – ne, nechci žádný doutník. Ani nevíte, co kouříte – řekl bych, že doutníky tady nekupuje žádný odborník. Zůstat na večeři? V žádném případě! Když si někdo přecpe dům tak, že se nemůžu ani přiblížit k tomu, s kým bych si rád promluvil, pak by podle toho určitě dopadla i večeře. Moje žena měla úplnou pravdu, když zůstala doma: říká, že život je příliš krátký, než abychom jej trávili tím, že si zvykáme na nové lidi.“

Kapitola XIII.

Když se Lily ráno probudila ze šťastných snů, našla u postele dva vzkazy.

Jeden byl od paní Trenorové; oznamovala, že se odpoledne téhož dne chystá přijet do města na krátký pobyt a doufá, že u ní Lily povečeří.

Druhá zpráva byla od Seldena. Napsal jen krátce, že musí kvůli důležité záležitosti do Albany, odkud se vrátí až pozdě večer; prosí však slečnu Bartovou, aby mu dala vědět, v kolik hodin by se mohli další den sejít.

Lily se opřela o polštáře a v zamyšlení hleděla na Seldenovo psaní. Výjev ve skleníku Bryových jako by spíš pocházel z jejích snů. Vůbec nečekala – po svém procitnutí – takovýto důkaz, že se všechno doopravdy událo. Jejím prvním pocitem bylo znepokojení: ten nevyzpytatelný Selden přináší do jejího života další komplikaci! Bylo mu to tak nepodobné, že se nechal unést a neřídil se rozumem!

Opravdu ji chce požádat, aby si ho vzala? Už jednou mu dala jasně najevo, že je taková naděje nepodložená, a následně se podle jeho chování dalo usuzovat, že se s tím smířil – dokonce tak snadno, až to uráželo její domýšlivost. Bylo mnohem příjemnější říkat si, že takto rozumný postoj dokázal udržovat jen za cenu, že se s ní nevidá. Ačkoli neznala nic sladšího než svůj pocit moci nad ním, viděla jasně, že by bylo nebezpečné, kdyby mu dovolila, aby příhoda z předchozí noci měla pokračování. Vzhledem k tomu, že provdat se za něj nemůže, bylo by vůči němu laskavější – a pro ni snadnější –, kdyby mu napsala pár řádků, ve kterých by se přátelským způsobem vykroutila z jeho žádosti o schůzku. Selden nebyl člověk, který by takový pokyn pochopil nesprávně; až se uvidí příště, bude to zase jejich obvyklé přátelské setkání.

Vyskočila z postele a namířila přímo k psacímu stolku. Chtěla svůj vzkaz napsat okamžitě, dokud se ještě mohla spolehnout na sílu svého odhodlání. Z krátkého spánku a rozjaření předchozího večera byla stále ještě trochu malátná. Další pohled na Seldenovo psaní v ní znovu vyvolal vzpomínku na vrcholný okamžik jejího včerejšího triumfu: byl to moment, kdy si přečetla v Seldenových očích, že ho před ní žádná filozofie neochrání. Bylo by krásné zažít takový pocit znovu... Nikdo jiný jí ho nemohl poskytnout v takové síle. Nedokázala se přinutit, aby všechnu svou skvělou náladu z báječně prožitého večera zmařila rázným odmítnutím. Vzala pero a spěšně napsala: „*Zítřka ve čtyři.*“ Když vkládala lístek do obálky, zamumlala si pro sebe: „Vždyť ho přece můžu vždycky odmítnout, až zítra přijde.“

Pozvání od Judy Trenorové přišlo Lily vhod. Bylo to poprvé od její návštěvy v Bellomontu, kdy s ní její přítelkyně komunikovala přímo. Lily od té doby trápily obavy, že

na ni Judy zanevřela, ale toto pozvání podle všeho ukazovalo, že jejich původní přátelský vztah trvá. Lily se pousmála, když ji napadlo, že ji Judy zve patrně proto, aby si od ní poslechla, jaké to bylo u Bryových, když se sama slavnosti nezúčastnila – možná opravdu z důvodu, který tak bez obalu přednesl její manžel, nebo kvůli něčemu jinému: paní Fisherová totiž včera prohlásila, že „Judy prostě nedokáže snést nové lidi, pokud je sama neobjevila“. Přestože tedy Judy zůstala povýšeně trčet v Bellomontu, Lily ji podezírala z ukrutné touhy slyšet dopodrobna o všem, co zameškala, a dozvědět se přesně, do jaké míry překonala paní Bryová všechny dosavadní soupeřky o společenské uznání. Lily by ochotně tuto její zvědavost uspokojila, ale už dříve přijala pozvání na jinou večeři. I tak se ale rozhodla, že se chce s Judy vidět alespoň na chvíli; zazvonila na služebnou, aby poslala telegram, v němž přítelkyni oznámila, že se u ní zastaví později večer, v deset hodin.

Lily večeřela u paní Fisherové, která sezvala k neformální oslavě několik účastníků vystoupení z předchozího dne. Po večeři se konalo hudební představení v ateliéru: paní Fisherová se totiž dala na modelování a svůj malý, přecpaný dům nechala rozšířit o prostorný přístavek, který v době, kdy v něm právě nerealizovala svou sochařskou inspiraci, sloužil jako prostor, kde vykonávala neúnavnou hostitelskou činnost. Lily otálela s odchodem: večeře se vydařila a Lily by si nejraději ještě chvíli užívala zábavy, lenořila s cigaretou a poslouchala hudbu. Své setkání s Judy už ale nemohla zrušit, a tak krátce po desáté požádala hostitelku, aby jí dala přivolat drožku, a rozjela se po Páté Avenue k Trenorovým.

U vchodu musela překvapivě dlouho čekat. Podivila se, že i přes Judyinu přítomnost v domě nikdo nespěchá, aby

ji uvedl, a její údiv ještě vzrostl, když se místo očekávaného sloužícího v uniformě ke dveřím přiloudal ošumělý domovník v kalikovém oděvu; uvedl ji do haly. V tu chvíli se už ale na prahu salonu objevil i Trenor a vítal Lily hotovým přívalem slov. Pomáhal jí při tom z pláště a pak ji vtáhl do pokoje.

„Jen pojdte, tady najdete jediný pohodlný kout v celém domě. Nepřipadá vám, že to tu vypadá, jako by se čekalo, až snesou dolů tělo? Opravdu netuším, proč Judy balí celý dům do té příšerné bílé látky – člověk by klidně mohl dostat zápal plic, když takovým pokojem prochází za chladného počasí! A vy koneckonců taky vypadáte, že jste pěkně vymrzla – venku nám trochu přituhlo. Zjistil jsem to cestou z klubu. Pojdte, naleju vám kapku brandy, a vy se můžete ohřát tady u krbu a ochutnat moje egyptské cigarety – ten mrňavý Turek na vyslanectví mi poradil, abych zkusil tuhle značku. Když vám budou chutnat, můžu vám jich objednat fůru. Normálně se tady ještě koupit nedají, ale mohl bych udělat telegrafickou objednávku.“

V rozlehlé místnosti vzadu obvykle sedávala paní Trenorová – i nyní, přestože tu chyběla, vypadal pokoj zabydleně. Jako obvykle tu byly květiny, noviny, neuklizený psací stůl a pár osobních věcí, vše zalité domácím světlem lampy – a proto byla Lily překvapená, že mezi tím vším nevidí samotnou Judy v jejím oblíbeném křesle u krbu.

Očividně v něm tentokrát ještě před malou chvílí trůnil Trenor, protože místo bylo zahalené oblakem doutníkového kouře a poblíž stál jeden z těch složitě ohýbaných stolečků, které vynalezla britská důmyslnost, aby si zpříjemnila servírování tabáku a lihovin. Takový stůl nebyl nikterak výjimečným kusem zařízení ve společenských salonech, kde se Lily pohybovala a kde kouření a popíjení nebylo –

ani časově, ani místem – nijak omezováno. Jejím prvním impulzem také bylo sáhnout po cigaretě, kterou jí Trenor doporučil. Než to však udělala, zarazila jeho upovídanost otázkou: „A kde je Judy?“

Trenor vypadal poněkud rozpálený tou záplavou slov – a možná také těsnou blízkostí karaf s destiláty, nad nimiž se nakláněl, aby rozluštil jejich stříbrné viněty.

„Tady to máte, Lily: je to jen kapička koňaku v sodovce – však víte, vypadáte vážně trochu zmrzle. Přisahám, že máte špičku nosu červenou! Já si dám taky skleničku, abych vám dělal společnost. Judy? No, je to tak, že Judy má hrozné bolení hlavy – je úplně vyřízená, chuděra. Požádala mě, ať vám to vysvětlím – ať to všechno zařídím, víte? Pojdte ale přece k tomu krabu, vypadáte dočista utahaně, opravdu. Jen mi dovoluňte, ať vám tu udělám pěkné pohodlí, pro takovou milou děvenku...“

Chtěl jí škádlivě táhnout k nízké sedačce u ohně. Lily ale zůstala stát na místě; vytáhla ruku ze sevření jeho dlaně.

„Chcete říct, že Judy je natolik zle, že se se mnou nemůže setkat? Nechce, abych za ní šla nahoru?“

Trenor nejprve vyprázdnil skleničku, kterou si předtím nalil; teprve když ji položil zpátky, odpověděl.

„Nechce – tedy, skutečnost je taková, že se teď opravdu nemůže s nikým vidět. Přišlo to najednou, víte – požádala mě, abych vám řekl, jak moc je jí to líto. Kdyby věděla, kde večeríte, poslala by vám vzkaz.“

„Věděla, kde večerím – zmínila jsem se o tom ve svém telegramu. Ale to samozřejmě nevádí. Mám za to, že když se cítí tak špatně, nebude se ráno vracet zpátky do Belmontu – můžu ji přijít navštívit zítra.“

„Ano – jistě, to je báječné. Řeknu jí, že se zastavíte zítra dopoledne. Ale teď si na minutku sedněte, pěkně si spo-

lu popovídáme. Nechcete se napít, jen tak, aby nám bylo dobře? A řekněte mi, co si myslíte o těch cigaretách. Cožpak vám nechutnají? Pročpak jste ji zamáčkla?“

„Protože musím jít. Budete tak hodný a zavoláte mi drožku, že?“ požádala s úsměvem.

Nelíbilo se jí Trenorovo nezvyklé rozrušení; pomyšlení na to, že je tu s ním sama, zatímco její přítelkyně je kdesi nahoře v domě, až na opačném konci veliké prázdné budovy, v ní nevzbuzovalo pražádné přání prodlužovat toto podivné dostaveníčko.

Trenor se ale s nebyvalou hbitostí postavil mezi ni a dveře.

„Kam byste chodila? A proč, to bych rád věděl? Kdyby tu Judy byla, seděly byste a žvanily celé hodiny – a mně nemůžete věnovat ani pět minut! Je to pořád stejná písnička. Včera večer jsem se k vám ani nemohl dostat – a to jsem přijel na tu zatracenou, pitomou slavnost, jen abych vás viděl! Každý tam o vás mluvil a vyptával se mě, jestli jsem kdy viděl něco tak senzačního, jenže když jsem se pokusil přijít a promluvit s vámi slovíčko, ani jste si mě nevšimla – jen jste se smála a žertovala s tou hromadou oslů, co se stejně jenom chtěli později vychloubat, že se s vámi znají.“

Na chvíli se odmlčel, celý zrudlý svou tirádou, a upřel na ni pohled, ve kterém byla celá řada emocí – zlost byla ta, která jí vadila nejméně. Neztratila však duchapřítomnost a stála pevně uprostřed pokoje; lehkým úsměvem jako by se snažila stále udržovat mezi sebou a Trenorem dostatečnou vzdálenost.

„Nemluvte nesmysly, Gusi,“ řekla. „Je jedenáct pryč – opravdu musím trvat na tom, abyste mi zavolal odvoz.“

Ani se nehnul; stál proti ní se zakaboněnou tváří, kterou si čím dál víc ošklivila.

„A co když nezavolám – co uděláte?“

„Půjdu nahoru za Judy: tohle udělám, jestli mě doženete k tomu, abych ji vyrušila.“

Trenor k ní vykročil a vzal ji za předloktí. „Podívejte, Lily: cožpak mi nedokážete věnovat ani pět minut?“

„Ne dnes večer, Gusi, vy zkrátka –“

„No tak tedy dobře! Vezmu si je sám! A třeba ještě více, tolik, kolik budu chtít!“ Zaujal postavení na prahu místnosti, s rukama hluboko v kapsách. Pokývnul směrem k židli u ohniště.

„Sedněte si tamhle, prosím. Mám vám co říct.“

Lily potlačila strach. Zamířila ke dveřím.

„Jestli mi máte co říct, pak to budete muset udělat jindy. Pokud mi okamžitě nezavoláte drožku, jdu nahoru za Judy.“

Zachechtal se. „Jen si poslužte – jděte klidně nahoru, zlatíčko! Judy tam ale nenajdete.“

Lily na něj zůstala vyděšeně zírat. „Chcete říct, že Judy není doma – že není ve městě?“ zvolala.

„Právě to chci říct,“ odpověděl. Jeho vztek ale povadl pod jejím ledovým pohledem.

„Nesmysl – nevěřím vám. Jdu nahoru,“ prohlásila netrpělivě.

Nečekaně ustoupil stranou a nechal ji dojít až na práh místnosti.

„Jen jděte a přesvědčte se. Moje manželka je však v Bello-montu.“

„Kdyby nemohla přijet, byla by mi poslala vzkaz.“

„Taky že poslala. Telefonovala mi dnes odpoledne, abych vám to vyřídil.“

„Já jsem ale žádnou zprávu nedostala.“

„Taky jsem vám žádnou neposlal.“

Oba se chvíli beze slova měřili pohledy; v Lilyině se odráželo stále větší a větší pohrdání jejím protivníkem.

„Neumím si představit, co tím sledujete, sehrát tu se mnou takový hloupý kousek. Pokud jste už uspokojil svůj podivný smysl pro humor, musím vás znovu požádat, abyste mi zavolał drošku.“

Zvolila špatný tón a byla si toho vědoma, už jak promluvila. Trenor rozuměl ironii v jejích slovech; posměch ho šlehl jako bič, až mu na čele naskočila hněvivá žíla.

„Tak podívejte, Lily: přestaňte se mnou mluvit tak z vysoka a takovým tónem,“ řekl. Opět se pohnul ke dveřím a Lilyino bezděčné ucouvnutí mu umožnilo, aby znovu získal vládu nad východem z místnosti. „*Sehrál* jsem s vámi kousek; přiznávám to. Jestli si ale myslíte, že je mi za to hanba, jste na omylu. Pánbůh ví, že jsem byl dlouho trpělivý – motal jsem se kolem vás a vypadal jsem jako hlupák. A vy jste zatím dovolila spoustě jiných, aby se vám dvořili... a nejspíš aby se taky bavili na můj účet... Já nejsem žádný mizera, nezacházím se svými přáteli tak, aby vypadali směšně... jako to děláte vy... ale poznám, když tak někdo zachází se mnou... pochopím dost rychle, když ze mě někdo dělá pitomce...“

„Ale tak jsem to nemyslela!“ skočila mu Lily do řeči. Dokonce se zasmála, ale její smích se pod jeho pohledem okamžitě vytratil. Ztichla.

„Tak teď jste se aspoň dozvěděla, jak to myslím já. A to je důvod, proč jste dnes večer tady. Dlouho jsem čekal na klidnou chvílku, kdy si budeme moct pěkně promluvit – a když jsem se konečně dočkal, tak vás přinutím, abyste mě vyslechla.“

Jako by první nápor jeho vzteku odezněl; následný pevný a soustředěný tón však Lily děsil ještě víc než jeho před-

chozí rozčilování. Poprvé od chvíle, kdy vešla do domu, ji opustila sebejistota a duchapřítomnost. Už dříve se jí stalo, že se ocitla v situaci, která vyžadovala podobný důvtip jako prudký šermířský souboj, aby ochránila vlastní pole – teď jí ale polekané bušení srdce říkalo, že jí taková obratnost bude k ničemu.

Aby získala čas, řekla: „Nechápu, co ode mě chcete.“

Trenor si přitáhl židli mezi ni a dveře. Posadil se na ni, zaklonil se a upřel na Lily nevyzpytatelný pohled.

„Já vám řeknu, co od vás chci. Chci se od vás dozvědět, jak si my dva stojíme. K čertu, člověku, který platí oběd, je obvykle dovoleno, aby seděl u stolu!“

Pokoření a zlost se jí vehnaly do hlavy, a s nimi i nesnesitelné vědomí toho, že si ho bude muset usmiřovat, zatímco by ho nejradši zpražila a pokořila.

„Já opravdu nevím, co tím myslíte – ale musíte uznat, Gusi, že tu s vámi v takhle pozdní hodinu nemůžu zůstat –“

„Ale jděte, chodíte k jiným mužům, a k tomu dokonce za denního světla – řekl bych, že ne vždycky si děláte takovou starost, jak to bude vypadat.“

Jeho slova na ni dopadla jako brutální úder, až na chvíli pocítila fyzickou závrať. Rosedale tedy mluvil – takhle se o ní muži baví... Náhle se cítila slabá a bezbranná; hrdlo jí sevřela lítost nad sebou samou. Zároveň jako by ji po celou dobu její druhé já povzbuzovalo k tomu, aby byla ve střehu, aby vážila každé slovo a gesto.

„Pokud jste mě sem vlákal, abyste mě zahrnul urážkami –“ začala.

Trenor se zasmál. „Nechte si ty divadelní řeči! Já vás nechci urážet. Ale i chlap má city – a vy si s těmi mými pohráváte už moc dlouho. Já jsem s tou naší záležitostí nezačal

– držel jsem se stranou, nechával jsem volné pole druhým – to vy jste si na mě počíhala a uvrtala mě do hry, ve které jsem byl za osla – což vám nedalo těžkou práci. To je to, co mě štve – pro vás to bylo tak lehké – bez výčitek jste mě mohla obrátit naruby a zahodit do stoky jako prázdnou peněženku. Ale – zas ty divadelní kecy! – jsem to já, kdo nehraje férovou hru! To *vy* se vyhýbáte dodržování pravidel! Samozřejmě je mi teď jasné, o co vám šlo – že to nebylo jen kvůli mým krásným očím, to, že jste se o mě zajímala – ale něco vám řeknu, slečno Lily: budete za to muset zaplatit, za to, že jste mě nechala, abych si myslel –“

Vstal a vykročil k ní, rudý v obličejí a s rameny výbojně rozšířenými; Lily zůstala stát na místě, ačkoli v ní každý nerv křičel, aby ustoupila.

„Zaplatit?“ zajíkla se. „Chcete říct, že vám dlužím peníze?“

Znovu se zachechtal. „Ne, o takový druh splacení nežádám. Ale existuje něco jako poctivá hra – když má někdo zájem o moje peníze... Ať mě vezme čert, jestli jsem od vás kdy dostal víc než jen nějaký váš pohled –“

„Vaše peníze? Co mám já společného s vašimi penězi? Vy jste mi radil, jak mám investovat ty svoje... vždyť jste musel vidět, že o tom vůbec nic nevím... říkal jste, že je všechno v pořádku –“

„Bylo to v pořádku – a je to v pořádku, Lily: to všechno je vám přáno, a třeba ještě desetkrát více. Já teď po vás žádám jen slovíčko díky.“ Už stál u ní blízko a jeho ruka narostla do hrozivě velkých rozměrů; Lilyino postrašené já zvítězilo nad tím druhým, odvážnějším.

„Ale já vám *poděkovala!* Dala jsem najevo, že jsem vám vděčná. Co víc jste udělal, než by udělal každý pravý přítel nebo co by každý od svého přítele přijal?“

Jízlivý úsměšek na Trenorově tváři jí vzal další slova. „O tom nepochybují, že jste dříve už kolikrát leccos od svých přátel přijala – a pak jste je odkopla, tak jako se chystáte odkopnout mě. Jenomže mě nezajímá, jak jste vyrovnala svůj účet s jinými a jestli jste z nich taky nadělala blázny. Jen na mě tak nezávejte – já vím, že nemluvím tak, jak se od muže očekává, že bude mluvit s mladou dámou, ale, k čertu, jestli se vám to nelíbí, můžete to rychle zarazit – vždyť víte, že jsem do vás blázen – zatracené peníze, těch mám pořád dost – jestli vám *tohle* dělá těžkou hlavu... byl jsem na vás hrubý, Lily – Lily! Aspoň se na mě podívejte!“

Ponížení se na ni valilo jako moře – vlna za vlnou, až pocit morální hanby splynul s opravdovým zděšením. Napadlo ji, že sebeúcta by ji mohla udělat nezranitelnou – to, co způsobilo, že se kolem ní roztáhla samota plná obav, je její vlastní hanba.

Jeho dotek ji vyděsil a probral z omámeného vědomí. Odtáhla se od něj s výrazem vášnivého pohrdání.

„Už jsem vám řekla – nerozumím tomu, ale jestli vám dlužím peníze, zaplatím vám –“

Trenorova tvář ještě více potemněla hněvem: to, že před ním couvla, jako by se ho štitila, v něm probudilo primitiva.

„Aha – půjčíte si od Seldena nebo Rosedalea – zkusíte to s nimi sehrát tak, jako jste si pohrála se mnou! Nebo je to tak, že jinde jste už své účty vyrovnala, a jen já jediný jsem ostrouhl kolečka?“

Zůstala beze slova, jako by zamrzla na místě. Slova – ta jeho slova byla horší, než když se jí dotkl! Údery srdce jí bušily celým tělem – cítila je v hrdle, v nohou, ve zcela bezmocných rukou. Oči jí zoufale bloudily po místnosti, až dopadly na zvonek; uvědomila si, že jí může pomoci, když

zazvoní. Jenže ten skandál, který z toho povstane! Ta ostuda, to všudypřítomné skryté klevetění! Ne, musí si vybojovat svou cestu ven sama. Už tak bylo dost na tom, že služebnictvo vědělo o tom, že je v domě s Trenorem o samotě. Nic nesmí povzbudit další domněnky, až odtud bude odcházet.

Zdvihla hlavu a upřela na Trenora odhodlaný pohled.

„Jsem tu s vámi sama,“ řekla. „Co ještě mi musíte říct?“

K jejímu překvapení jí odpověděl jen strnulým pohledem. S posledním slovním výlevem jako by jeho plamen uhasl a zanechal ho vychladlého a pokořeného. Vypadalo to, jako by studený vzduch rozptýlil štiplavý dým zloby a otevřel před Trenorem krajinu černou a spálenou, jako jsou ruiny, přes které přešel oheň. Staré návyky, sebeovládání a síla zděděného řádu přivolaly zpátky zdivočelou mysl, kterou vášně téměř vyvrátila z kořenů. Trenorův zrak vypadal jako pohled náměsíčníka, krácejícího po vražedné římsě.

„Běžte domů! Seberte se a běžte odtud!“ vyrazil ze sebe; obrátil se k Lily zády a přešel ke krbu.

Náhly a ostrý pocit vysvobození ze strachu probral Lily k plnému vědomí. Zhroucení Trenorovy vůle jí vrátilo vládu nad sebou samotnou; uslyšela svůj hlas, který jako by ani nevycházel z ní samé: jak ho žádá, aby zazvonil na sluhu, jako ho prosí, aby objednal bryčku, jak mu nakazuje, aby ji k ní doprovodil, když zastavila před domem. Kde se v ní vzala ta síla, nevěděla, ale naléhavý vnitřní hlas ji nabádal k tomu, aby opustila dům otevřeně, nikoli potají; dodal jí kuráže, aby si v hale, před zraky lelkujícího domovníka, vyměnila s Trenorem pár obvyklých slov, aby ho požádala o vyřízení běžných vzkazů Judy; celou dobu ji přitom roztrásal vnitřní odpor. Jakmile stanula na prahu domu a spatřila ulici před sebou, zachvátil ji tak opojný

pocit úlevy, jako když se vězeň poprvé nadechne svobodného vzduchu. Jasně uvažování ji neopouštělo: zaznamenala, jak pustá je teď Pátá Avenue, a došlo jí, jak je pozdě. Všimla si i nějakého osamocенého muže – nebyla jí ta postava povědomá? –, který zmizel v temnotě postranní ulice, když nastoupila do přivolaného povozu.

Když se však kola bryčky začala otáčet, rozechvěla se na jednu Lily temnou tísni, která na ni zprudka padla. „Nemůžu myslet – nemůžu vůbec myslet,“ zasténala a opřela si hlavu o rachotící stěnu vozu. Nepoznávala sama sebe, nebo spíš jako by v ní byly dvě bytosti: jedna, kterou dobře znala, a nějaká nová, odpudivá stvůra, ke které byla ta první bytost připoutána. Kdysi v jednom domě, kde byla na návštěvě, prolístovala překlad Eumenida a její představivost byla zasažena hrůzou ze scény, kdy Orestes objeví ve sklepení věštinu své neúprosné lovkyně ponořené do spánku a dopřeje si hodinu odpočinku. Ano, Furie možná opravdu někdy spí, ale byly tady, byly pořád tady, v temných koutech, a kovový zvuk jejich křídel zněl Lily stále v hlavě... Otevřela oči a dívala se, jak míjejí ulice – známé, a přesto cizí. Všechno, co viděla, bylo známé, a přece nějak jiné. Mezi dneškem a včerejškem se utvořila velká propast. Všechno v minulosti se zdálo jednoduché, přirozené, plné denního světla – a ona byla sama v temnotě a zneuctění. Sama! Byla to právě ona samota, co ji děsilo. Oči jí padly na osvětlené hodiny na rohu ulice; viděla, že ručičky ukazují půl dvanácté. Teprve půl dvanácté – ještě zbývají celé hodiny, než takhle noc skončí! A ona ji musí přežít sama, musí strávit tolik opuštěných hodin beze spánku ve své posteli... V duchu před touto zkouškou couvala, nechtělo se jí do ní – ach, ty pomalé minuty, které jí budou jako studené kapky dopadat na hlavu! V duchu se viděla, jak leží na zádech v posteli

z černého ořechu – bude se bát tmy, a když nechá hořet světlo, uvidí každý chmurný detail pokoje, který se jí navždy vpálí do mozku! Pokoj paní Penistonové vždycky nenáviděla – jeho ošklivost, jeho neosobnost i skutečnost, že jí tam nic doopravdy nepatří. Rozervanému srdci, kterému se nedostává žádné útěchy od lidské bytosti, by měl takový pokoj otevřít přímo lidskou náruč; naopak člověk, pro kterého žádné čtyři stěny nic neznamenají, je v takových hodinách vyhnancem všude.

Lily neměla žádnou spřízněnou duši, o kterou by se opřela. Její vztah k tetě byl povrchní, tak jako u pouhých nájemníků, kteří se míjejí na schodišti. A i kdyby byl vztah těch dvou důvěrnější, nebylo možné doufat, že by paní Penistonová měla pochopení pro takové utrpení, jež Lily prožívala. Tak jako se sdílená bolest stává poloviční bolestí, i lítost, která se zajímá a vyptává, má v sobě cosi hojivého. To, po čem Lily toužila, bylo útočiště pod objímajícíma rukama a ticho, které neznamená opuštěnost, nýbrž soucit, jenž zadržuje dech.

Sebrala síly a zahleděla se na ubíhající budovy. Gerta! Ocitli se na rohu Gertiny ulice. Dojet aspoň tam, než jí trýznivá úzkost stoupne z prsou ke rtům! Kdyby tak mohla pocítit objetí Gertiny náruče a čelit tak horečnému strachu, který ji zavalil! Otevřela okénko na střeše pobožnosti a zavolala na kočího, kam má jet. Ještě nebylo tak pozdě – Gerta bude možná ještě vzhůru. A i kdyby nebyla, zvuk zvonku pronikne do všech koutů jejího maličkého bytu a vzbudí ji, aby vyslyšela svou přítelkyni.

Kapitola XII.

I Gerta Farishová se ono ráno po slavnosti u Bryových probudila z příjemných snů, přestože ty její nebyly tak barevné jako Lilyiny. Gertino snění jako by bylo tlumeno její nevýraznou osobností a životní zkušeností; kdyby snad najednou pocítila tak silný záblesk radosti, jaké zažívala Lily, byl by ji úplně oslnil. Slečna Farishová byla uvyklá, co se štěstí týkalo, jen na skoupé paprsky, pronikající k ní skulinkami ze životů druhých lidí.

Teď se však takovým zdrojem světla stala sama – její svit byl sice slabý a nesmělý, ale přesto se nedal přehlédnout. To, co ji rozsvítilo, byla narůstající přívětivost Lawrence Sheldena vůči ní samotné – a také, jak si potěšeně všimla, vůči Lily Bartové. Pokud se tyto dva faktory zdají znalci ženské psychologie neslučitelné, je třeba připomenout, že Gerta se vždycky přižívovala na životech ostatních lidí: sbírala drobečky z cizích stolů, stačil jí pohled oknem na ta-